

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ОСВІТНЬО - НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Кваліфікація: доктор філософії з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПРОЄКТ

Запоріжжя, 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо - наукової програми

Гарант освітньо-наукової програми

_____ д.е.н., професор Тетяна ЯВОРСЬКА

« _____ » _____ 2024 р.

Декан факультету економіки та бізнесу

_____ д.е.н., професор Ірина КОЛОКОЛЬЧИКОВА

« _____ » _____ 2024 р.

Перший проректор

_____ к.т.н., доцент Олександр ЛОМЕЙКО

« _____ » _____ 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки доктора філософії за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» модернізована в 2022 році на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 р. № 645 і є документом, в якому сформовано мету, розкрито характеристики та сплановано єдиний комплекс освітніх компонентів, направлених на засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, сучасного стану наукових знань у підприємницькій діяльності.

Освітньо-наукова програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» вперше вводилася у 2016 р.

Розробники освітньо-наукової програми:

Яворська Тетяна Іванівна – гарант освітньої програми, керівник проєктної групи, доктор економічних наук, професор кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Єременко Денис Володимирович - доктор економічних наук, професор кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Болтянська Лариса Олексіївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Тебенко Віта Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Соболевська Ольга - здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Волощук Катерина Богданівна - професор кафедри економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЗВО «Подільський державний університет», д. е. н., професор.

Бандура Микола Пилипович – директор товариства з обмеженою відповідальністю "АГРО-СЕРВІС" Мелітопольського району Запорізької області.

1. Профіль освітньо-наукової програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, кафедра економіки і бізнесу
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Третій (науковий) рівень, доктор філософії з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Офіційна назва освітньої програми	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень	QF ENEA – третій цикл; EQF LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеню магістра. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного», затвердженими Вченою радою університету
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	Чотири роки
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/aspirantura-ta-doktorantura/hromadske-obhovorenja/
2. Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів шляхом здобуття знань і умінь у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності на макро- і мікрорівнях, що надають можливість розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або інноваційної та/або інвестиційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, а також їх підтримку в ході підготовки та захисту дисертації.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань)	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 076 - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» <i>Об'єкт вивчення є:</i> діяльність суб'єктів господарювання підприємницьких, торговельних та біржових структур з орієнтацією на інноваційну наукову (дослідницьку) та

	<p>педагогічну діяльність.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теоретико-методологічні, науково-методичні, фундаментальні та прикладні основи підприємницької, торговельної та біржової діяльності, які забезпечують прийняття обґрунтованих професійних рішень з її розвитку. Методи, методики та технології: система загальнонаукових та спеціальних методів, методик та технологій для досліджень та/або інноваційної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> сучасні інформаційні системи (хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), спеціалізоване програмне забезпечення, прилади та обладнання, необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова</p> <p>Освітньо-наукова програма, яка передбачає опанування сучасних наукових знань у сфері підприємництва та торгівлі, направлених на наукове обґрунтування, удосконалення управлінських процесів у підприємницьких структурах для вирішення завдань по підвищенню рівня ефективності їх діяльності та підвищення конкурентоздатності та підготовки висококваліфікованих кадрів для ведення педагогічної діяльності у напрямку розвитку підприємництва та торгівлі.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців для підприємницьких та торговельних структур, які потребують наявності ступеня доктора філософії та здатні продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, проводити власні фундаментальні та/або прикладні дослідження, що передбачають глибинне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань і професійних практик, здійснювати наукову та педагогічну діяльність.</p> <p><i>Ключові слова:</i> підприємництво, торгівельне підприємництво, наукові дослідження, інвестиційна діяльність, інновації, ефективність, аграрне підприємництво</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітня складова. Освітньо-наукова програма реалізується за інтегрованими навчальними планами на базі освітнього рівня «магістр» упродовж 4 років із обсягом навчального навантаження 60 кредитів. Програма спрямована на підготовку висококваліфікованих науковців і науково- педагогічних кадрів шляхом здійснення наукових досліджень і</p>

	<p>отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки та захисту дисертації з використанням сучасних інформаційних технологій, новітніх досягнень економічної науки та впровадженням своїх досліджень у виробництво.</p> <p>Наукова складова. Наукова складова програми ґрунтується на реалізації індивідуального плану наукової роботи. Програма передбачає можливість проходження наукового стажування в іноземних закладах вищої освіти, з якими укладено угоди про академічну мобільність та співпрацю у сфері наукових досліджень.</p>
<p>4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (державні, муніципальні, комерційні, некомерційні) та за будь-якими видами економічної діяльності. Професійні назви робіт (за ДК 003:2010): асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), молодший науковий співробітник (2213.1), науковий співробітник (2213.1).</p>
<p>Продовження освіти</p>	<p>Випускники, які успішно освоїли освітньо-наукову програму доктора філософії можуть продовжити навчання для здобуття наукового ступеня доктора наук і додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.</p>

5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Особистісно орієнтоване навчання, що проводиться у формі лекцій, практичних та лабораторних занять; консультацій з викладачами та зовнішніми стейкхолдерами; розв'язання ситуаційних завдань, практик, участі в конференціях, семінарах, тренінгах, захисті звітів.
Оцінювання	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньої програми складається з поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань проводиться в усній, письмовій формі, комп'ютерним тестуванням.</p> <p>Підсумковий контроль знань у вигляді диференційного заліку або екзамену (проводиться в усній формі).</p> <p>Основні принципи організації та оцінювання поточного і підсумкового контролів регламентуються вимогами Положення про організацію освітнього процесу і Положення про оцінювання знань здобувачів ВО.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у наукових конференціях, підготовку окремих частин дисертаційної роботи відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи здобувача. Звіти здобувачів вищої освіти за результатами виконання індивідуального плану кожні півроку затверджуються на засіданні кафедри та вченій раді факультету з відповідною рекомендацією. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яка пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері підприємницької діяльності, або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових наукових цілісних знань. Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійних практик, застосовувати новітні методології наукової, педагогічної, професійної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 04 Здатність до міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.</p> <p>ФК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ФК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>ФК04. Здатність усно та/або письмово презентувати, обговорювати, апробувати результати досліджень, розробок, проектів українською та іноземною мовами.</p> <p>ФК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ФК06. Здатність застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології (інформаційні системи, хмарні технології, комунікаційні технології передачі та обміну інформацією), прилади та обладнання (в тому числі комп'ютерна техніка, апаратно-програмне забезпечення), необхідні для виконання інноваційної науково-дослідної, педагогічної, професійної діяльності в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.</p>
<p>7. Програмні результати навчання</p>	

**Програмні
результати
навчання,
визначені
стандартом
вищої освіти
спеціальності**

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

РН03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні, економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційно-комунікативні технології, прилади та обладнання

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Застосовувати сучасні методи та інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН06. Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.

РН07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

РН08. Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, актуальні літературні та інформаційні джерела, результати теоретичного аналізу, моделювання, експериментальних досліджень.

	<p>РН09. Планувати і виконувати теоретичні та/або емпіричні дослідження з використанням сучасних методів й інструментів, здійснювати критичний аналіз результатів власних або сторонніх досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо проблем у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та дотичних міждисциплінарних напрямів, з дотриманням норм академічної і професійної етики.</p> <p>РН10. Ініціювати, розробляти, реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та/або отримати нові цілісні знання, розв'язувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з урахуванням етичних, соціальних, економічних, екологічних і правових аспектів.</p> <p>РН11. Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземними мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, оприлюднювати їх у наукових публікаціях провідних міжнародних видань або впроваджувати у практичну діяльність.</p> <p>РН12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання, визначені закладом вищої освіти</p>	<p>РН 13. Проводити комплексні дослідження щодо функціонування і розвитку суб'єктів підприємництва в аграрному секторі економіки та на сільських територіях</p> <p>РН 14. Вміти застосовувати інструменти стратегії адаптації та здійснювати моделювання розвитку регіонального бізнесу в умовах невизначеності та повоєнного часу.</p>
<p>8. Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (навчальна площа в розрахунку на одного здобувача денної форми навчання з урахуванням однозмінного навчання) складає 18,2 кв. метрів на одну особу, що відповідає будівельним та санітарним нормам.</p> <p>Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями та прикладними комп'ютерними програмами достатнє для виконання навчальних планів, мультимедійне обладнання відповідає потребі. Користування мережею Інтернет безлімітне.</p>

	<p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, що включає гуртожитки, їдальню та буфети, центр культури і дозвілля здобувачів, навчальний корпус фізичного виховання, медичний пункт. Кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Офіційний веб-сайт http://www.tsatu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, зокрема вкладка «наука» http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/aspirantura-ta-doktorantura/.</p> <p>Наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka. Читальний зал забезпечений вільним доступом до мережі Інтернет. Методичний кабінет кафедри харчових технологій та готельно-ресторанної справи.</p> <p>Електронний інституційний репозитарій elar TSATU - http://elar.tsatu.edu.ua</p> <p>Електронні навчальні курси дисциплін на освітньому порталі MOODLE http://op.tsatu.edu.ua</p> <p>Відкрито доступ до наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS за посиланням https://www.scopus.com</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Система ECTS з обсягом 1 кредиту 30 годин.</p> <p>Національна кредитна мобільність студентів, аспірантів, докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників, у т.ч. навчання, стажування, проходження навчальної і виробничої практик, проведення наукових досліджень, викладання та підвищення кваліфікації організовується на підставі двосторонніх договорів про співробітництво Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного з університетами України відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ» та «Положення про академічну мобільність студентів ТДАТУ». http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у ТДАТУ» та «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ТДАТУ за кордоном».</p> <p>Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у програмах проекту Еразмус + на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закордонними навчальними закладами http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universytetu/</p>

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовленнєвою підготовкою.
---	--

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність
2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Перелік компонентів освітньо-наукової програми представлено в таблиці 2.1

Таблиця 2.1

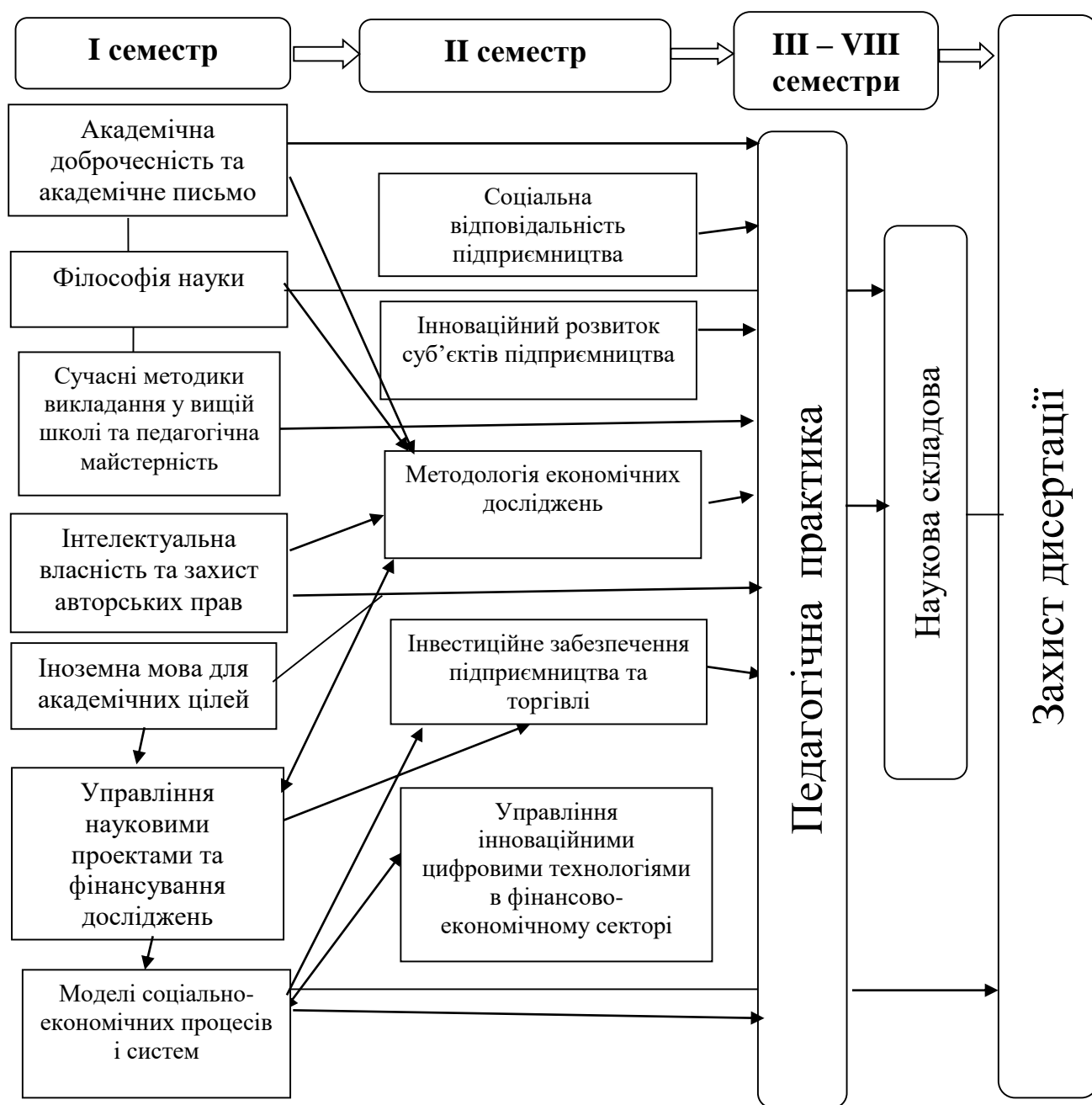
Перелік компонентів освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 1	Академічна доброчесність та академічне письмо	2	диф. залік
ОК 2	Філософія науки	2	екзамен
ОК 3	Сучасні методики викладання у вищій школі та педагогічна майстерність	2	диф. залік
ОК 4	Інтелектуальна власність та захист авторських прав	2	диф. залік
ОК 5	Іноземна мова для академічних цілей	6	екзамен
ОК 6	Управління науковими проектами та фінансування досліджень	2	екзамен
ОК 7	Методологія економічних досліджень	6	екзамен
Всього за циклом загальної підготовки		22	ДЗ – 3; Е – 4
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові компоненти			
ОК 8	Соціальна відповідальність підприємництва	3	екзамен
ОК 9	Інвестиційне забезпечення підприємництва та торгівлі	4	екзамен
ОК 10	Моделі соціально-економічних процесів і систем	4	екзамен
ОК 11	Інноваційний розвиток суб'єктів підприємництва	4	екзамен
ОК 12	Управління інноваційними цифровими технологіями у фінансово-економічному секторі	3	диф. залік
Всього за циклом професійної підготовки		18	ДЗ – 1; Е – 4
Практики			
ОК13	Педагогічна практика	5	диф. залік

<i>Разом за циклом обов'язкових компонент загальної та професійної підготовки</i>		45	ДЗ – 5; Е – 8
ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА			
ВК1	Дисципліна за вибором № 1	4	диф.залік
ВК2	Дисципліна за вибором № 2	4	диф.залік
ВК3	Дисципліна за вибором № 3	4	диф.залік
ВК4	Дисципліна за вибором № 4	3	диф.залік
<i>Всього дисциплін за вибором студента</i>		15	ДЗ – 4
Разом за обов'язковою частиною підготовки		45	ДЗ – 5; Е – 8
Разом за вибірковою частиною підготовки		15	ДЗ – 4
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		60	ДЗ – 9; Е – 8

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Освітня складова програми передбачає 60 кредитів ЄКТС для обов'язкових компонент, з яких 22 кредити ЄКТС – це освітні компоненти загальної підготовки, що передбачають набуття здобувачем доктора філософії загальнонаукових (філософських), мовленнєвих компетентностей та універсальних навичок дослідника; 18 кредитів ЄКТС передбачено на освітні компоненти професійної підготовки, 5 кредитів ЄКТС – педагогічна практика; 15 кредитів ЄКТС відведено для дисциплін за вибором здобувача.

2.3 Наукова складова

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача	Форма звітності
1 рік	Вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, термінів виконання та обсягу наукових робіт; вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів сучасної науки за обраним напрямом. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті (як правило, оглядової) у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Затвердження теми наукового дослідження на засіданні кафедри економіки і бізнесу, на засіданні науково-технічної ради науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону, на засіданні вченої ради ТДАТУ. Затверджений індивідуальний план роботи аспіранта на засіданні науково-технічної ради науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону, звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік.
2 рік	Проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті у наукових фахових виданнях (вітчизняних або закордонних) за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри економіки і бізнесу, на засіданні науково-технічної ради науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону.
3 рік	Аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення. Підготовка та публікація не менше 1-ї статті у наукових фахових виданнях за темою дослідження; участь у науково-практичних конференціях (семінарах) з публікацією тез доповідей.	Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри економіки і бізнесу, на засіданні науково-технічної ради науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону.

Рік підготовки	Зміст наукової роботи здобувача	Форма звітності
4 рік	<p>Оформлення наукових досягнень аспіранта у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно чинних вимог. Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів.</p> <p>Подання документів на попередню експертизу дисертації.</p> <p>Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (представлення дисертації).</p>	<p>Звітування про хід виконання індивідуального плану аспіранта двічі на рік на засіданні кафедри економіки і бізнесу, на засіданні науково-технічної ради науково-дослідного інституту соціально-економічного розвитку регіону.</p> <p>Надання експертного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.</p>

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що передбачає розв'язання конкретної розв'язання конкретної комплексної проблеми в сфері підприємницької та торговельної діяльності або на його межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення та оприлюднені в публікаціях у періодичних наукових виданнях.</p> <p>Дисертація має свідчити про те, що здобувач ступеня доктора філософії володіє сучасними методами досліджень та спроможний самостійно вирішувати наукові завдання, які мають теоретичне та практичне значення в сфері підприємництва та торгівлі.</p> <p>За всі відомості, викладені в дисертації, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання, обґрунтованість висновків та положень, які в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо автор дисертації.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію.</p> <p>Дисертація перевіряється на академічний плагіат.</p> <p>Максимальний та/або мінімальний обсяг основного тексту дисертації має складати 7...5 авторських аркушів.</p> <p>Дисертація розміщується у репозитарії ТДАТУ.</p>
Вимоги до публічного захисту	Захист дисертації відбувається прилюдно на засіданні разової спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертації є опублікування основних результатів у фахових наукових виданнях (відповідно до вимог Постанови КМУ № 44 від 12.01.2022 р.)

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

В Таврійському агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного впроваджено систему управління якістю, що підтверджено сертифікатами на відповідність системи управління якістю в ТДАТУ вимогам міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015 «Quality management systems – Requirements» та Національного стандарту якості ДСТУ EN ISO 9001:2018.
<http://www.tsatu.edu.ua/op/sertyfikaty-systemy-vnutrishnoho-zabezpechennja-jakosti/>

В ТДАТУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного».

Для організації та функціонування системи забезпечення якості вищої освіти в установі створено відділ, який керується «Положенням про відділ моніторингу якості освітньої діяльності у Таврійському державному агротехнологічному університеті».

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти передбачає здійснення наступних процедур і заходів для забезпечення якості освіти здобувачів, що навчаються за ОНП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

– перегляд освітніх програм, який відбувається за результатами їх моніторингу за участю робочої групи, здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти, відділу моніторингу якості освітньої діяльності щорічно наприкінці навчального року та оформлюється відповідними протоколами;

– включення роботодавців та здобувачів вищої освіти до складу робочої групи з вдосконалення освітньої програми;

– онлайн-опитування, анкетування стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів тощо) щодо якості освітньої програми та організації освітнього процесу на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;

– розміщення аналітичних звітів щодо результатів опитування стейкхолдерів з пропозиціями робочої групи щодо підвищення якості освіти за даною ОНП на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/op/monitorynh-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>;

– самоаналіз відповідності підготовки фахівців до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог;

– періодичний аналіз успішності здобувачів вищої освіти та якості знань (по завершенню семестру);

– оцінювання результатів незалежного заміру знань здобувачів з дисципліни напередодні екзамену та перевірки залишкових знань здобувачів за тестовими завданнями після складання сесії (за рішенням [Навчально-наукового центру ТДАТУ](#));

– оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників по завершенню навчального року, що здійснюється відповідно до [«Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників ТДАТУ»](#) згідно затверджених критеріїв та оприлюднюється на веб-сайті університету;

– регулярне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за програмою, яка спрямоване на посилення практичної складової шляхом проходження довгострокових стажувань на підприємствах, установах, організаціях, участі у міжнародних проєктах, грантових програмах;

– залучення молодих викладачів та здобувачів вищої освіти до роботи [Вищої школи педагогічної майстерності](#), яку спрямовано на вивчення та ознайомлення з сучасними інноваційними технологіями навчання й виховання;

– забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу (матеріально-технічна база, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, освітній портал MOODLE), що відповідає ліцензійним вимогам;

– використання інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю: контролю поточної успішності «Osvita», електронних навчальних курсів дисциплін на освітньому порталі MOODLE, Web-сайту Наукової бібліотеки з репозиторієм;

– розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, громадського обговорення, інформування про зміни в освітній програмі на веб-сайті університету;

– дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної доброчесності, що регламентуються [Кодексом честі ТДАТУ](#) та [Антикорупційною програмою ТДАТУ](#),

– регулярні анонімні онлайн-опитування здобувачів вищої освіти щодо дотримання норм академічної доброчесності на веб-сайті університету <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>;

– всі кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, наукові та навчальні праці науково-педагогічних працівників ТДАТУ перевіряються на предмет академічного плагіату.

Щорічне оновлення та удосконалення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін реалізується через:

– щорічне оновлення робочих програм навчальних дисциплін та силябусів;

– оновлення і розробку нових засобів діагностики навчальних досягнень;

– впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень;

– впровадження новітніх форм активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;

– використання досвіду, отриманого під час підвищення кваліфікації викладачів та стажування.

5. Пояснювальна записка щодо відповідності складових ОНП

Узгодженість складових елементів освітньої програми демонструється через відповідність:

- програмних результатів визначеним ОНП компетентностям (таблиця 5.1);
- програмних результатів навчання компонентам освітньо-наукової програми з науковою складовою (таблиця 5.2);
- програмних компетентностей компонентам освітньої програми з науковою складовою (таблиця 5.3).

Таблиця 5.1

Матриця відповідності визначених освітньо-науковою програмою результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	ІК	Компетентності										
		Загальні компетентності					Спеціальні (фахові) компетентності					
		ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ФК1	ФК2	ФК3	ФК4	ФК5	ФК6
РН 1	+	+					+	+				+
РН 2	+	+		+			+	+	+			
РН 3	+	+		+	+			+			+	
РН 4	+			+	+		+		+		+	+
РН 5	+	+			+			+		+		
РН 6	+	+		+		+		+				
РН 7	+		+	+					+		+	+
РН 8	+	+						+			+	+
РН 9	+	+	+				+	+			+	+
РН 10	+	+	+			+		+				
РН 11	+	+	+				+					
РН 12	+			+	+			+				
РН 13	+	+		+	+		+	+				+
РН 14	+	+		+	+	+		+			+	+

Таблиця 5.2

**Матриця відповідності програмних результатів навчання та обов'язкових освітніх компонент з науковою
складовою**

Результати навчання	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	Наукова складова
РН 1	+	+			+		+							+
РН 2		+	+				+						+	+
РН 3										+		+	+	+
РН 4										+		+		+
РН 5							+				+	+		+
РН 6			+	+				+						+
РН 7							+		+			+		+
РН 8		+			+									+
РН 9	+			+		+								+
РН 10				+		+		+			+			+
РН 11		+			+	+	+		+				+	+
РН 12			+										+	+
РН 13							+	+	+		+			+
РН 14									+	+				+

Таблиця 5.3

**Матриця відповідності визначених освітньо-науковою програмою компетентностей та обов'язкових
компонент ОП з науковою складовою**

Компетентності	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	Наукова складова
ЗК 1	+	+		+		+	+	+	+		+		+	+
ЗК 2	+	+			+		+		+		+	+		+
ЗК 3		+	+		+		+		+	+		+	+	
ЗК 4		+	+		+			+			+		+	
ЗК 5				+		+		+	+	+	+			+
ФК1	+	+		+	+	+	+				+	+		+
ФК2		+					+	+	+	+			+	+
ФК3			+		+			+		+			+	+
ФК4	+		+	+	+	+		+			+		+	
ФК5		+					+		+	+		+		+
ФК6			+			+					+	+	+	+

6. Перелік нормативних документів

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>.
4. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010 URL: <http://www.dk003.com>.
7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
8. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics URL: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.
9. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-ofeducation-training-2013.pdf>.
10. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/07/12/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalnist-magistr.pdf>.
11. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 20 липня 2022 року № 645. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/076-Pidpr.torh.ta.birzh.diyal-dok.filos-647-20.07.2022.pdf>.

Гарант освітньо-наукової програми _____ Тетяна ЯВОРСЬКА